

Handlingsplan för likabehandling

Vision

Alla tar ansvar och visar varandra respekt. Tillsammans skapar vi trivsel, trygghet och möjligheter att utveckla kunskaper som behövs i framtiden.

Personal och rektor vid Holsby skola

Bakgrund:

I skollagen och i läroplanerna står att den svenska förskolan och skolan vilar på demokratins grund och att den bör utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att var och en som verkar inom skolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö (Skollagen1 kap. 5 §).

Vi har som uppgift att i förskolan och skolan förmedla grundläggande värden såsom alla människors lika värde, människolivets okränkbarhet, jämställdhet mellan män och kvinnor, individen frihet och integritet och solidaritet med svaga och utsatta.

Den 1 januari 2009 trädde en ny *Diskrimineringslag* i kraft. Den innebär att skolan har skyldighet att främja lika rättigheter och möjligheter oberoende av kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Vad står begreppen för?

Diskrimineringsgrunder

- **Kön**
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck**, att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än sitt fysiska
- **Etnisk tillhörighet**, nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- **Religion eller annan trosuppfattning**
(Lagen gäller dock inte politisk uppfattning)
- **Funktionsnedsättning**, att någon har varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av sin funktionsförmåga som uppstått till följd av en skada eller en sjukdom
- **Sexuell läggning**, att någon har en homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
- **Ålder**

Typer av kränkande behandling

När skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Direkt diskriminering

Att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till de sju diskrimineringsgrunderna

Indirekt diskriminering

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Mobbning

Definitionen på mobbning är att en person blivit utsatt för kränkningar vid upprepade tillfällen. Det råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

Fysiska (slag, knuffar)

Verbala (hot, svordomar, öknamn)

Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)

Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn, och meddelande på olika webbcommunities).

Trakasserier

Uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön,

könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan

trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Uppträdanden som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Det kan vara: retas, mobbas, frysa ut någon eller knuffas.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva det som kränkande.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar enligt lag att:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten på skolan.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller funktionshinder samt kränkande behandling.
- årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever (om möjligt även vårdnadshavare).
- om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa skolans likabehandlingsplan.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas.
- bevaka att utreda fall av diskriminering och annan kränkande behandling, där den enskilda läraren är berörd, följs upp.

Elever

Alla elever bör:

- påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på skolan

Varje incident av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling skall resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

Nulägesanalys/kartläggning

Trakasserier och annan kränkande behandling

- Efter genomgång och analys av de trygghetsärenden vi haft under året ser vi att sex ärende har handlat om kränkande behandling på grund av etnisk tillhörighet. Övriga ärenden (sju stycken) rör inte någon av de fem diskrimineringsgrunderna utan är kränkande handlingar/trakasserier utan någon sådan grund.
- Skolan har en trygghetsgrupp bestående av rektor, skolsköterska samt två specialpedagoger. Trygghetsgruppen ansvarar för sammanställning av enkäter, intervjuer och dokumentation av trakasserier och kränkande behandling.

Studieklimat, psykosocial- och fysisk studiemiljö

- Protokoll från arbetsmiljöromd
- Individuella utvecklingssamtal sker minst en gång per termin.
- Enskilda intervjuer med samtliga elever görs en gång på höstterminen. En enkätundersökning görs med samtliga elever på vårterminen.
- År 2-6 har kamratstödjare, som träffas tillsammans med representanter från trygghetsgruppen, en gång varannan vecka.
- Skolan är till stor del handikappsanpassad.

Verksamhetens planläggning

Läsårsplanering

- Skolavslutning sker för närvarande i Alseda kyrka och julavslutning i Skede kyrka. Om någon elev, på grund av trosuppfattning, inte kan eller vill delta sker en överenskommelse i samråd med vårdnadshavare.
- Våra gemensamma aktivitetsdagar planeras så att samtliga elever ska kunna delta.

Veckoplanering

- Planering, undervisning och material anpassas på bästa sätt utifrån elevens behov.

Undervisningen

- Det finns kompensatoriska hjälpmedel att tillgå.
- Hänsyn tas till elever med funktionshinder vid planering och undervisning.

Mål

På vår skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter. Ingen elev ska känna sig diskriminerade på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Varje elev har rätt att möta en verksamhet som är anpassad utifrån hans/ hennes behov.

Främjande insatser

För samtliga diskrimineringsgrunder gäller följande:

- All personal är lyhörd och observant på diskriminerandebeteenden i klassrum, tambur, matsal och på raster.
- Samtal förs med eleverna om respekt och människors lika värde.
- Förebyggande arbete görs kontinuerligt i klasserna för acceptans och förståelse för olikheter.

För var och en av diskrimineringsgrunderna gäller några mer specifika insatser:

Etnisk tillhörighet:

- Diskussioner förs vid eventuella kulturkrockar gällande exempelvis klädsel, språk eller utseende.
- Tolk anlitas vid behov (vid utvecklingssamtal, föräldramöte mm)
- Vi tillåter inga rasistiska symboler, ord eller andra rasistiska handlingar.

Religion eller annan trosuppfattning:

- Uppmärksamma elevernas önskemål om att fira religiösa högtider.
- Skolmaten är anpassad till de barn som av religiösa skäl inte får äta vissa livsmedel.
- Erbjuder alternativ till exempelvis skolavslutning.

Funktionsnedsättning

- Vi arbetar för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet oavsett funktionsnedsättning. Skolans rutiner kring mottagandet av elever, vars funktionsnedsättning ställer krav på den pedagogiska eller fysiska miljön, ska särskilt uppmärksammas.
- Alla pedagoger hålls fortlöpande underrättade om de behov eleven/elever med funktionsnedsättning har och om vilka kompensatoriska hjälpmedel som finns.
- De elever som behöver har tillgång till kompensatoriska hjälpmedel.

Sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

- En medvetenhet hos personalen om hur man hanterar frågor kring sexuell läggning samt att ingen använder ord som hör samman med detta i kränkande avsikt.
- Kontinuerligt föra pedagogiska diskussioner som rör jämställdhet.

Tidpunkt: Kontinuerligt samt vid läsårets slut.

Ansvariga: Rektor, lärare och övrig personal.

Uppföljning:

Analys av trygghetsärenden för att se hur stor andel av fallen som avser de olika diskrimineringsgrunderna.

Enkäter, observationer och enskilda samtal

Åtgärder för att förebygga trakasserier och annan kränkande behandling

- All personal känner till och är förtrogen med likabehandlingsplanen. Klasslärarna går igenom med eleverna vad likabehandlingsplanen innebär.
- Skolans ordningsregler och klassrumsregler hålls levande.
- Föräldrarna får information om planen vid höstterminens föräldramöte. Förskoleklassen informeras vid föräldraträff på våren före skolstart.
- Rastvakter finns på förmiddagsrasten och lunchrasten enligt fastställt schema. Bussvakter finns på eftermiddagstid när eleverna åker hem.
- Trygghetsgruppen träffas en gång var sjätte vecka.
- Kamratstödjare finns i år 2-6. De träffas tillsammans med två representanter från trygghetsgruppen en gång varannan vecka.
- Arbete med social och emotionell träning samt kompisamtal sker kontinuerligt i klasserna.
- Faddersystem. Äldre elever är faddrar åt yngre elever.
- Enskilda samtal med samtliga elever om trivseln i skolan.
- Kartläggning av utemiljön en gång/läsår. Eleverna markerar på en karta var de leker och var de eventuellt känner sig otrygga.
- Pedagogerna ansvarar för gruppindelningar och placering i exempelvis klassrum och matsal.
- Skolavslutning sker för närvarande i Alseda kyrka och julavslutning i Skede kyrka. Om någon elev, på grund av trosuppfattning, inte kan eller vill delta sker en överenskommelse i samråd med vårdnadshavare.

Ansvariga: Rektor, lärare och övrig personal

Rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda trakasserier och annan kränkande behandling

Vem kontaktar jag vid diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling?

För att anmäla ett ärende kan elev eller vårdnadshavare vända sig till lärare eller till skolans trygghetsgrupp. I trygghetsgruppen ingår rektor Torbjörn Lingmerth, skolsköterska Charlotte Adolfsson, specialpedagogerna Helene Nyman och Kristina Einarsson. Om en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt av en vuxen på skolan så kan eleven vända sig till skolans trygghetsgrupp eller annan vuxen, som i sin tur vänder sig till rektor.

Rutiner för utredning av misstänkta fall av trakasserier eller annan kränkande behandling

- **Insamling av fakta** genom samtal med den som utsatts för trakasserier, personal, kamratstödjare, hemmet eller genom iakttagelser, observationer som gjorts. I de fall där samtal sker med den som utsatts måste detta ske på ett diskret sätt. Samtalen dokumenteras.
- **Analysera** det som framkommit vid insamlingen av fakta. Detta sker i trygghetsgruppen och med berörd personal.
- **Åtgärda**
 - ✓ Enskilda samtal med den elev/elever som utsatt någon annan för kränkande behandling, tillsammans med två vuxna (samtalsledare och sekreterare) från personalen. I samtalet informeras eleven om att beteendet inte accepteras och att det omedelbart måste upphöra.
 - ✓ Åtgärderna grundas på vad utredningen gett. Upprätta kontrakt/överenskommelse med eleven.
 - ✓ Vid behov informeras vårdnadshavare/målsman till den elev som är utsatt och/ eller vårdnadshavare/målsman till den elev utsatt någon annan. Klassläraren ansvarar för information till vårdnadshavare.
 - ✓ Eventuellt upprättande av åtgärdsprogram

- **Uppföljning**

✓

Uppföljningssamtal med den som utsatts för kränkande behandling samt med den/de som utsatt någon annan, inom en vecka efter första samtalet.

Efter ytterligare 2 veckor genomförs ännu ett uppföljningssamtal enskilt med den elev som utsatts samt den/de som utsatt någon annan. Vid behov informeras vårdnadshavare/målsman om det aktuella läget.

Uppföljning sker kontinuerligt tills samtliga berörda anser ärendet avslutat.

Om dessa åtgärder inte hjälper:

1. Vårdnadshavare/målsman kallas för samtal med eleven, rektor och någon annan representant från trygghetsgruppen.
2. Kontakt med socialtjänsten och/eller polis.

Trygghetsgruppen ansvarar för att dokumentation görs och arkiveras.

Sammanställningsblankett fylls i kontinuerligt.

Rektor är ytterst ansvarig och ingår i trygghetsgruppen.

**Sammanställning över genomförda kommunikationer och åtgärder
i ärende gällande diskriminering/kränkande behandling**

Skola

Ansvarig rektor

Telefon

E-post

Barn/elev

Personnummer

Klass

Datum	Kommunikation / åtgärd	Signatur

Denna sammanställning ska arkiveras på områdesexpedition när ett ärende avslutats.

Checklista

(Upprättad av ombudsmännen mot diskriminering)

Checklistan är en hjälp att enkelt kontrollera om er likabehandlingsplan kan fungera som ett konkret verktyg för verksamhetens likabehandlingsarbete. Ju fler av följande påståenden som kan besvaras med ja, desto större är chansen att så är fallet.

1. Nu gällande plan

- a) Vår likabehandlingsplan är aktuell enligt lagens krav, dvs är upprättad under den senaste tolv månadersperioden och ett år.
- b) När vi upprättade planen tog vi hänsyn till utvärderingen av föregående plan.

2. Samverkan med eleverna

Eleverna har varit med om att ta fram, se över och revidera planen.

3. Kartläggning

- a) Vi har kartlagt verksamhetens behov på individ-, grupp- och verksamhetsnivå.
- b) Vid kartläggningen har vi beaktat samtliga diskrimineringsgrunder (kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning) samt annan kränkande behandling.
- c) Vi har sett över områden som
 - Studiemiljö (psykosocial och fysisk)
 - Kommunikation
 - Kunskapshöjande åtgärder
 - Rekrytering
 - Antagning
 - Introduktion
 - Schemaläggning, föräldraskap och studier
 - Betyg och examination
 - Praktik
 - Undervisning